

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése,
hová küldendő a lap szel-
lemi részét illető minden
közlemény, valamint hir-
detések s előfizetési díjak.
A Hirdetési díjak előre
fizetendők.
Megjelenik a lap minden szerdán.
Egyes lap ára 10 kr.

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI
HETILAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 fr.
Félévre 2 fr.
Negyedévre 1 fr.
Hirdetési díjak
a legolsóiban számítottak.
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyilttéri csikkek
soronként 20 kr-ért közöl-
tetnek.

Baross Gábor.

Az újabb kor egyik legnagyobb em-
bere, a magyar hazának egyik legmunká-
sabb és leghivebb fia iránt rótták le a kö-
teles hála és tisztelet adóját, midőn f. hó
20-án az ország szívében, Budapesten, a ke-
leti pályaudvar hatalmas épülete előtt lelep-
lezték Baross Gábor volt m. kir. miniszter
impozáns szobrát.

Bámulatos és csodálatra méltó azon rö-
vid, de fényes pályára, melyet e kitűnő állam-
férfiu egészen önerején megfutott. Nem áll
mögötte történelmi név, nem segíti elő csalá-
di összeköttetés, hanem saját elméjében,
akaraterében s kitartásában bírja a taliz-
mánt, melynek segítségével egyik legmagasabb
állást kikiáltja magának olyan korban, mi-
dőn még mások a kezdet kezdetén állanak.

1875-ben 27 éves korában jut be a
képviselőházba, mint a puchói kerület kép-
viselője. A szabadelvű párthoz csatlakozott s
Tisza Kálmán egyik legőszintebb és legerő-
sebb hive volt. Már kezdetben kitért széles-
körű tudása s kiváló munkaereje által. Mint
a közoktatási bizottság elnöke, több alka-
lommal nyomatékosan felszólalt a nemzeti
nevelés érdekében és az állam jogai mellett.

Munkásságának java részét azonban a
közgazdasági téren fejté ki s rövid idő alatt
agy mutatja be magát e téren, mint az or-
szág egyik legkiválóbb szaktekinetelye s így
lesz 1883. elején a közlekedésügyi minisz-
terium állam titkára s ez által magasabb
tér nyílik kiváló munkaerejének és páratlan
lelkismeretességének.

Az ő kezében az ügyek vezetése egé-
szen másképpen alakul s az ügykörébe tar-
tozó dolgok szokatlan felfendülést vesznek.

1886-ban 36 éves korában már minisz-
ter s mint ilyen teljes erővel fog hozzá
a közlekedés és közmunka ügyi miniszterium
egész szervezetének és munkakörének átalakításhoz.

Kezdetben különösen előszeretettel a
vasutüggyel foglalkozott. Mind többet, még
többet szerzett meg a magyar állam részére
s végre is az osztrák-magyar állami vasutak
óriási hálózatát teljes magyar kezelésbe vette
át s így az országot megszabadította a ide-
genek monopoliumától.

Az ő nevéhez fűződik a zóna rendszer
is, melylyel a szomszédos vidékek forgalmát
megkönnyítette és a vidékeket a központhoz
Budapesthez fűzte.

Ugyan ilyen irányban munkált a du-
nai és tengeri hajózás terén is

Érdemei között nem a legkisebb, hogy
párfogásba vette a magyar ipart s azt az
osztrák ipartól függetleníteni, szabaddá tenni
törekedett. Rendezte az iparoktatást s min-
den tényéből kiténik, hogy hazáját gazda-
ságilag megerősíteni és nagygyá tenni igye-
kezett.

A vasut ügy mellett a Vaskapu sza-
bályozása is érdekelte.

És ezen nagy jelentőségű nemzet'özi
munka előkészületeit saját maga vezette.

Nagy akarateréje nem rettent vissza a
nehézségektől s céljai kivitelénél nem te-
kintette sem a viszonyokat sem a személye-
ket, egyenesen előre tört s miatt része volt
nem csak a dicsőségben, de az ellenséges-
kedésekben is.

A szakadatlan kitartó munka lassan-
ként felemésztette óriási testi erejét s mun-
kásságának és dicsőségének tetőpontján el-
ragadta a halál.

Megsíratta kivétel nélkül mindenki, ugy-
a bámulók, mint az ellenségek. Nevét min-
den időben a dicsőség nimbusza fogja kö-
rül venni.

A hatalmas szobor, ott az ország szívé-
ben a központi pályaudvar előtt, nemcsak az
ő nagyságának, hanem a nemzet iránta való
szeretetének és hálájának is hirdetője leend.
Bs.

A megyei közigazgatási bizottság üléséről.

Csik-Szereda, nov. 14.

Megyénk közigazgatási bizottsága a tagok cse-
kely számu részvéte mellett havi rendes ülését Mikó
Bálint főispán ur elnöklété alatt ma tartotta meg.

Az egyes szakeladók jelentései nevezetesebb
mozzanatokot nem tartalmaztak s így inkább az
ügyvitel statisztikájának ismertetésére szorítottak.

Az alispáni jelentésből megtudtuk azonban, hogy
az ujon kinevezett főorvos még állását el nem foglal-
hatta s az ez által szerkeszteni kellett jelentést
a megyei főjegyző volt kénytelen megtenni, minek
egy possusa constatálta ama sajnos jelenséget, hogy
Tekerőpatakon október havában a roncsoló toroklob
járványszerűen grassalt, mi miatt az iskoláztatást
egész a jelen hó első feléig megkezdeni nem lehetett.

A szakeladói jelentések tudomásul vétele után
áttért a bizottság a folyó ügyek tárgyalására, melyek
közül főlemlitjük a következőket.

A pénzügyminiszter leirata, melyben a bizott-
ságot a jövő évi adókievetések minél sikeresebb tel-
jesítése érdekében a szolgabiroóságok és községi elől-
járóságok megfelelő utasítása s ellenőrzésére hívja
fel, tudomásul vétetett, s megfelelő intézkedés vé-
gét a megye alispánjának kiadatott.

Kaitár István alfalvi tanító azon kérésével, hogy
fajrándóságának készpénzben való fizetése rendel-
tetnék el, elutasított.

Tankó Albert szentimrei bíró által az ellene
fegyelmi vizagálat bevezetését elrendelő alispáni ha-
tározat ellen beadott felebbezés figyelembe nem
vétetett.

Szárhegyi Zárug Márton és 26 társa a község
által rájuk kimért tulmagas települési díjak ellen
felszólalással élven, a bizottság a főszolgabíró ál-
tal megejtett vizagálat eredményéhez képest, figye-
lemmel az illetők vagyoni viszonyaira 50, 40, 20,
és 15 frtkra szállította le.

Ugyancsak a tulmagasan K.-Ujfalu községben
kiszabott települési díjak ellen 14 egyén élven fe-
lebbezéssel, itt is a bizottság 200—300 frtban meg-
állapított díjakat 80 és illetve 50 frtra redukálta,
többeket pedig a díjfizetés alul teljesen felmentett.

Vacsárcsi Tódor Lajos albiró az ellene köte-
lesség mulasztás és hűtlen kezelésért elrendelt fe-
gyelmi kereset megszüntetéséért beadott felebbezés-
ével elutasított.

Ugyazon elbánásban részesült Koncz Antal szt.-

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Az orgonavirág-csokor.

Fővárosi életképek.

— Irta: Vértés Lajos. —

II.

Széphölgyi Tinike is az Andrássy-uton tartott
lakást, mely gazdagon volt bebutorozva, drága szö-
nyegek- és függönyökkel díszítve, de minden fino-
mabb islés és elegancia nélkül; s a por és a bársony,
a rongy és a selyem polgártársi barátságban voltak
itt. A drága bálruha, mely Párisból jött, együtt
heverészett a tarka alsó szoknyával, mely a legol-
csóbb boltból került ki. Egy drága 3 ezer forintos
kámir nyájasan borult a 3 forintos kezzenőre a
divatos bársony szőlyén.

Már délután 2 óra volt s az ebédnek se hire,
se helye. A reggelit csupasz asztalon költötték el,
a hol szétszorra heverték a csontdarabok, pástétom
maradék, üres káoszol, retekhaj, egy pár csipő, a
mit azon a reggelen hozattak be.

Tinike együtt lakott mostoha anyjával. Édes
anyját korán elvesztette. Atyja Muvracsek János há-
smester és szíjgyártó volt, ki meghalt feleségét nem
síratta mind a két szemével, hanem csak az egyik-
kel, a másikkal pedig már új feleség után kacsi-
ngatott. A Lenosi szobalány rabja lett az övegy há-
smester. Házasságuk után két-három évnél tovább nem
látatlankodott Muvracsek János; belátta, hogy ő fele-
séges asemélyiség e földön s engedte, hogy a bánat
vigye el oda, a hol első felesége pihen. El is vitte.
Lelkeik legalább elpanaszolhatják egymásnak a mi
itt a földön történik. Elsohajtozhatják, hogy ha már
az édes anya meghalt, a jo Isten Tinikét is inkább
tette volna angyallá, mintsem a mostohával marad-
jon a földön. Milyen szép angyal lett volna belőle!
Rózsabimbó fakadása, piros hajnal hasadása ragyog

az arozán; szemei meg oly szépek, mint a kék ég-
bolt, melyet az ember mindig bámulni szeretne.

Bezzeg itt a földön nem gondoltak a tulvilági-
akkal. Tinike rég elfelejtette az édes szülőket, Len-
csi mama pedig Muvracsek Jánost. Különbben ok a
legjobb egyetértésben és szeretetben éltek, egy volt
a közös céljuk: szerencsét kergetni a főváros kor-
zóin. A szerencsét meghozta egy festő. A szikár,
hosszu haju s széles karimaju kalapos legény is a
szerencse után járt, mikor véletlenül megpillantotta
Tinikét. Örömben egészen magánkivül lett, mint a
ki nagy kínoset talált. Az első napokban hiven ki-
sérte őket, mint a delejt a vasdarab. Lenosi mama
szentül hitte, hogy komoly szándéka van, s már előre
tiltakozott, mert Tinike még nem férjhez adó, rá ér-
nek erre még. Az ismerkedésnél derült ki az igaz-
ság, hogy a festő nem feleséget, hanem modellt ker-
selt. Az már más, így inkább meg lehet alapítani a
szerencsét, gondola Lenosi mama.

A festők éppen a deczemberi tárlatra készül-
tek, melynek legnagyobb a fénye s legtöbb a jutalma.

A művészek ki is tettek magukért. A műcsar-
nok tele volt gyönyörű festményekkel. Istennek és
természetnek remekeit mind vásznaikra varázsolták.
Különösebben két arczkép versenyzett az első díjra.
Az egyik „Budapest első szépsége” czimét viselte;
a másik Bachausnót ábrázolt. Az első a szépség fen-
ségének, a másik az igazságnak képma. Amarról
az erény, a hűség, a család költészete ragyogott,
emerről a gyönyör, kéj, a testi báj. Amaz a női
divat remekében, emez pedig lunge hajával ponpá-
zott. Az az eszményi nő, az az érsziki nő; az a nő-
angyal, az nőördög volt. A nézők egymás között
sugdosták, hogy amaz Sziklai grófné arczképe, emez
pedig valami ismeretlen, de nagy jövőjű szépsége.

A publikum, a sportklubok, az utca a Bakhaus-
nónek ítelték oda a babért; mert az emberek most
ugyancsak az érsziki világban élnek; az idealismus
lebukott tronusról. A szürinek egy-két jámborabb

tagja más véleményét táplált, de félték, hogy kigolyór-
zák a bíráló bizottságból, vagy klubforradalmat zudi-
tanak a művészek nyakába s így ók is usztak az
árral. Az első díjjal tehát a Bachausnót koszoruz-
ták meg.

A modern Fortuna pedig nem a művészt ke-
reste, hanem a festménynek élőképmaát, őt ültette
diadaloszekerére s mutatta be a bálványimádó népnek.

Tinike rohamosan emelkedett pályáján. Egy
kis oktatás után ballerina lett. Talentum csakis láb-
izmaiban volt, de most ezzel lehet a fővárosban legin-
kább hódítani. Herozegek, grófok versenyeztek érte.
Tinike és Lenosi mama palotába jutottak, aranyban,
ezüstben fürödtek s drága hintóban jártak.

Valóságos művészetet fejtettek ki a gyöngy-
letben, egy császárnő se értette volna jobban a pénz-
költés módját, mint ok. A drága szépség egymásra
kopasztotta imádóit s mégis minduntalan púsztel-
enségben szevedett. Gazdag napok után jöttek olyanok,
mikor egy krajczárjok se volt; dúslakomák után
jöttek napok, mikor egy ebédre se tellett ki. Egyik
este csillagolt a drága ékszerektől, miket másnap a
szalogházba küldött. A fényes jelen, a szegény mult
s a jövő képei egymást váltották.

Lenosi mama egy napon épen Tinike toilette-
jét végezte.

— Tehát csakugyan egy krajczárjad sincs — kér-
de a mama — miközben hullámhajában végig husta
a fésűt. — A szakácán nem tud főzni.

— Ugy van, mama, a jégverés mi is érezsük.
De azért nem kell kétségbeesni; tudod, mama, hogy
holnap elseje s a báró küldi a gátsait s ugyanekkor
küldi Sziklay gróf is.

— Igaz, és mindakellő pontos ember; de hát
holnapig még hosszú idő van — jegyzé meg a mama.

— Van-e még, a mit szaloghba tennénk?

— Épen egy garnitúr ékszered.

— Est nem lehet, mivel fogatnám barátaimat?

— Csakugyan bossantó állapot!

mihályi bíró felebbezése is, ki ellen a felekkel való durva bánásmód és hivatalos pénzek el nem számlálása miatt rendeltetett el a fegyelmi kereset bevezetése.

Kopacz István ditrói lakosnak Ditró községgel szemben fennforgó építkezési ügyében hozott II. od. foku alispáni határozat ellen beadott felebbezése figyelembe nem vétetett.

Nem különben elutasított Csik-szentmártoni Nagy József is a tusnádalvági fürdőn lévő istállója elhanyagoltságát kimondó két egyforma határozat ellen beadott felfolyamodásával.

A gyergyó-hollói és a gyimesbükkői állami elemi népiskoláknak állam részbeni segélyezés a törvényhatóság által eszközölni kívánt segély igénybe vételéveli fölépítésére az érdekelt községek ígéretet ténvének elfogadása a közoktatási kormánytól javaslatba hozatott.

Csik-Szentgyörgy, Bánkfalva községek a felső-szentgyörgyi iskola részére megfelelő helyiség építését, avagy kibérlését megtagadván, a bizottság a község idevonatkozó nyilatkozatát a megye alispánjának azon fölhívással adta ki, hogy a törvényes kötelezettségének eleget tenni vonakodó község a közoktatási törvény 42. §-ának rendelkezéséhez képest a kívánt iskola épület és a tanítóilak építésére alkalmas módon rá szorítottassék.

Ezek s más adó- és közmunka ügyek elintézésé után a gyűlés déli 12 órakor véget ért.

Gazdasági tanítások.

A magy. kir. földmívelésügyi miniszter ur Ö nagyméltósága folyó év szeptember havában felhívta a vármegyei gazdasági egyesületet, hogy a téli időszak alatt a vármegye egyes községeinek gazdaközönsége előtt a múlt évihez hasonló gazdasági tanításokat rendezzen.

A gazdasági egyesület elnöksége a tanítások tervezetét elkészítvén, a földmívelési Miniszter urhoz jóváhagyás végett felterjesztette. A miniszter ur a tervezetet elfogadta s a szükséges költségeket tárczája terhére engedélyezvén, a tanítások megkezdését elrendelte.

A magas rendelet alapján a gazdasági egyesület elnöksége intézkedett, hogy a tanítások az alábbi sorrend szerint még e hó 26-án megkezdésenek.

Gazda közönségünk tájékozása végett a tanítások sorrendjét az alábbiakban azon megjegyzés mellett közöljük, hogy a tanítások naponként 5 órakor kezdődnek.

I. Ciklus.

Előadók és a tanítás tárgya:

- Barabás Béla gazdasági intéző: „A talaj okszerű művelése tekintettel Csik-megyére“
- Keresztes Antal megyei állatorvos: „Az állatok között előforduló fertőző betegségek ismertetése s azok elleni védekezés“
- Kertész István megyei vándor tanító: „A műkaptárokkal való méhészkedésről“
- Lakatos Mihály felső népiskolai tanár: „A szövetkezetekről“

Igy tanakodtak, mikor a villanyos csengetyű hallatszott az előszobából.

— Valami hitelező — mondja a mama.

— De hát miért épen hitelező? tevő utána Tinike. — Hátha valami jó hír, ajándék, például Sziklay gróftól vagy a bárótól. Mégis lassan menj az ajtóhoz s ki ne nyisd addig, míg meg nem kérded, hogy ki az. Ha hitelező, mondd neki, hogy én elmentem hazulról s az ajtót kívülről rád zártam.

— Pompás! jegyző meg a mama s lábujjhegyen az előszobába menvén, egy-két perc múlva ragyogó arccal tért vissza s reszkető hangon mondá: — Gyermekek, Sziklay gróf inasa van itt!

— Mily szerencse! kiáltá Tinike s tapsolt örömeiben.

De hát engedd be, azonnal engedd be! Bizonnyos vagyok benne, hogy ajándékot hoz a gróftól. Ő igazi gróf, nem a féle talmi mágánás, mint az a falusi, oktondi báró, a ki tán nem is báró.

A szalon ajtaja feltárult s Alfréd belépett. Ez a livrés Mercurius oly arcot csinált, mely érthetőség tette, hogy ő a gróf történeti könyve s üdvözlővén a ház urnőjét, azonnal előadta jövetelének okát.

— Nagyságos kisaasszony! a gróf ur szives üdvözlését küldi. Ma este ő is el fog jönni, addig is méltóztassék ezen emléket elfogadni.

A háziak a livrés inast majdnem elnyelték kíváncsiságukkal, mialatt az a fehér muszlin kendőből ovatosan kigöngyölte s az asztalra tette a csokrot, a műkertet és remekét.

Szegény virág, melynek minden szálát ártatlan kéz kötözte össze, melyet a főváros legneembesebb hölgye üdített lehetével s tisztá tekintetere kinyitott virágai szelplőtlen lakában, szegény csokor, hová jutottál!

A két nő kíváncsisága fitymálásra változott, mikor a csokrot megpillantották. Oly nagy volt a csalódásuk, hogy még Lencsi mama se tudott szöhoz jutni, a kinek pedig a nyelve nem szokott meg-

A tanítások ideje és helye:

1898. november 26-án	Cs.-Bánkfalván.
" " 29-én	Cs.-Csicsóban.
" december 3-án	Cs.-Kozmáson.
" " 6-án	Cs.-Madarason.
" " 10-én	Cs.-Tusnádon.
" " 13-án	Cs.-Rákoson.

II. Ciklus.

Előadók és a tanítás tárgya:

- Barabás Béla: „A trágyázás előnyei, a műtrágyák használata a csikmegyei viszonyokhoz mérten.“
- Keresztes Antal: „A betegállatok ápolása és azok gyógykezelése“
- Kertész István: „A gyümölcsfák ültetéséről.“
- Lakatos Mihály: „A munkás törvényről“ (1898. évi II. törvénycikk első fele).

A tanítások ideje és helye:

1898. december 17-én	Cs.-Bánkfalván.
" " 20-án	Cs.-Csicsóban.
" " 7-én	Cs.-Kozmáson.
" " 17-én	Cs.-Madarason.
" " 21-én	Cs.-Tusnádon.
" " 24-én	Cs.-Rákoson.
1898. december 20-án	Cs.-Csicsóban.
1899. január 7-én	Cs.-Kozmáson.
" " 17-én	Cs.-Madarason.
" " 21-én	Cs.-Tusnádon.
" " 24-én	Cs.-Rákoson.

III. Ciklus.

Előadók és a tanítás tárgya:

- Barabás Béla: „A csikmegyei kultur növények okszerű termelése“
- Keresztes Antal: „A szavatossági főhibák ismertetése.“
- Kertész István: „A közutak befásításáról“
- Lakatos Mihály: „A munkás törvényről.“ (Az 1898. évi II. törvénycikk második fele.)

A tanítások ideje és helye:

1899. január 28-án	Cs.-Bánkfalván
" február 7-én	Cs.-Csicsóban.
" " 11-én	Cs.-Kozmáson.
" " 14-én	Cs.-Madarason.
" " 17-én	Cs.-Tusnádon.
" " 20-án	Cs.-Rákoson.

Tanítások Kászonban:

1898. december 18-án	Kászon-Feltizen
az I. ciklus tárgyai.	
1898. december 29-én	K.-Impérben
a II-ik ciklus tárgyai.	
1898. december 30-án	K.-Újfaluban.
a III-ik ciklus tárgyai.	
Tanítások Csik-Gyimesben:	
1899. február 3-án	Gyimes-Bükkön
az első ciklus tárgyai.	
1899. február 4-én	Gyimes-Bükkön
a II-ik ciklus tárgyai.	
1899. február 5-én	Gyimes-Bükkön

akadni. Esalatt Alfréd lehuzta fehér pamut keztyűjét, a kandallóhoz állott melegedni, széthuzván livréjének hosszu szárnyait.

— Nos, Alfréd! mondja meg a gróf urnak, hogy köszönöm a csokrot s őt magát várni fogom.

— Hát azt ne mondjam-e meg, hogy el fog néhánjat lejtetni azokból a művész mozdulatokból, mikről gazdám annyit beszél barátainak?

— Az a gróf urtól függ.

— Oh, drága kisaasszony, folytatá Alfréd, kalapját forgatván a kezében, ha oly jó lenne, hogy előttem is fordulna egy-kettőt. Vegye úgy, mintha az uramnak tenné.

E bizalmas kívánságra Lencsi mama olyan lett, mint a felharagított pulyka; de Tinike, a jó leány, mosolyogva azt mondá, hogy nagyon sajnálja, de nappal nem szokott tánczolni. — Majd máskor. Most pedig elmehet.

— Legyen, kérem, gondjuk a kályhára, mondá Alfréd, miközben szegyenkezve elindult, künn az utozán szibériai hideg van.

— Hová jut a világ, mikor már az ilyen népnek is minő extra kívánságai vannak? mondá Lencsi mama. — Mindazáltal szép csokrot hozott; de jobban szerettem volna egy karperecset, vagy egy gyémánt gyűrűt.

— Én teljesen a te nézeteden vagyok, mama, abból pénzt csinálhattunk volna. De várj csak, ha ebből is lehetne. Vidd el, kérlek, Ligetiné virág-bazárjába s egészen bátran kérj tőle 20 frtot.

— Husz frtot?

— Hát tizenötöt. Menj csak bátran, biztosítlak, hogy ennyit ad érte.

— A haza meg van mentve! mondá Lencsi mama; elvive a csokrot.

— Legyen annyi, mondá Tinike, de nem fogom est csokrot megboocsátani a grófnak, majd kikap érte! Tét van, hó borítja a földet; a fagy szeszélyes jégvirágokat himzett az ablakokra.

Folyt. köv.)

a III-ik ciklus tárgyai.

A földmívelésügyi miniszter ur e tanítások rendezésével a gazdasági ismeretek terjesztése céljából nagy anyagi áldozatot hoz, ezen áldozat azonban csak az esetben fizeti ki magát, ha a gazda közönség a tanításokat minél tömegesebben látogatja.

Itt vármegyénkben a beálló téli idő szakban a tanítások harmadik sorozata kezdetik meg, meg vagyunk győződve, hogy vármegyénk értelmes gazda közönsége ezen alkalmat is fel fogja használni s talán az eddigieknél még nagyobb mértékben, hogy gazdasági ismereteit gyarapítsa.

TANÜGY.

A gyergyói róm. kath. tanító egyesület őszi gyűlése.

A gyergyói róm. kath. tanító egyesület őszi rendes közgyűlését I. évi november hó 14-én a gyergyó-szentmiklósi elemi népiskolánál tartotta meg, melyen egy a kerületi ftdő papság, valamint a tanítói kar csaknem teljesen számban jelen volt.

Reggel 1/29 órakor a megjelent tagok a tanulókkal együtt a helybeli latinszertartásu templomba vonultak, hol ftdő Ferenczy Károly Veni-Sancte-val összeköltött szentmisét mondott, melynek meghallgatása után a helybeli osztály-tanítók (szám szerint nyolczan) saját osztályaikban az elnökség által előre kitűzött tantárgyakból gyakorlati tanítást tartottak, meghallgatás- és a gyűlésen leendő referálás végett kiküldött bizottságok jelenlétében.

A gyak. tanítások befejeztével Józsa Sándor a szép számban megjelent tagokat üdvözlővén, benső érzéstől áthatott szavakban emlékezett meg azon kiszámíthatlan és pótolhatlan veszteségről, mely különösen a felséges uraikodó Házát, és edes magyar hazánkat, hű magyarjai által rajongásig szerett Erzsébet királyné ő felségének gyászos halálával érte. A gyűlés a mérhetetlen csapás fölött érzett mély, hazafini fájdalomnak csupán jegyzőkönyvileg kifejezést adott.

Kzen kegyeletes megemlékezés után Józsa Sándor renek elnöki megnyitó beszédet mondott. Az elnöki megnyitó éljenzéssel fogadtatott s elhatározották, hogy teljes szövegében jegyzőkönyvre véteassék.

Most az elnöki előterjesztések — és az egyesületben a mult gyűlés óta beállott személy-változások bejelentése után Borka Lajos főjegyző olvasta fel a mult gyűlésről felvett részletes jegyzőkönyvet, mely a gyűlés helyeslésének kifejezése mellett, észrevétel nélkül lett hitelesítve, ennek megtörténte után a gyak. tanítások méltatására kerülvén a sor, a hallott tanítások eredményéről a kiküldött bizottságok tették meg szóbeli jelentéseiket. A gyakorlati tanítások a bírálati jelentések alapján elnökileg is dicséretesen sikerültek lettek kijelentve.

A tárgysorozat következő pontját Józsa Sándor elnök szabad előadása képezte. „A népiskolai számtan tanításról“ és annak némely fontos pontjáról.

A gyűlés Józsa Sándor elnök módszertani előadását feszült figyelemmel halgatta végig, s az abban fejtegetett elveket magáévá tevén, az érdekes és tanulságos előadásért Székely János indítványára jegyzőkönyvi köszönetét és elismerését fejezte ki.

Ezután Pfeiffer Lajos pénztárnok terjeszti elő jelentését, melyből a gyűlés az egyesületi pénztár jelenlegi állapotát ismerte meg. A pénztárnoki jelentés kapcsán a gyűlés által határozatilag ki lett mondva, hogy, miután a kinyomtatott alapszabály egy példánya minden tagnál meg van, mind-azoktól, kik 1897-ben, valamint ez évben is előleges írásbeli bejelentés nélkül a közgyűlésekről igazolatlanul hiányoztak, az alapszabályban megszabott pénzbüntetés fel fog hajtatni.

A tárgysorozat következő pontjánál az önképzőkörök tették meg írásbeli jelentéseiket, melyekből arról győződött meg a közgyűlés, hogy a gyergyói kerületben lévő hat tanítói Önképzőkör közül a legtöbb megalakult, s működését jelen tanévben is megkezdette.

Az indítványok során Páll Albert szólal fel, ki még a mult gyűlést megelőzőleg egy indítványt adott be, melyben az egyes községekben Ifjúsági egyesületnek szervezését javasolja. Elnök ajánlatára az indítványozót felkérte a gyűlés hogy indítványának gyakorlati kivitelére vonatkozólag egy felolvasás mellett a jövő gyűlés elé terjeszzen részletes javaslatot.

Ferenczy Károly indítványára határozatilag ki lett mondva, hogy jövőre nézve a közgyűlés csak azon önálló indítványokat veszi tárgyalás alá, melyek a gyűlést megelőzőleg 30 nappal az elnökséghez beadatnak.

Ezután az elnökség mutatja be a Schultz-féle tankönyveket és ajánlja a tagok figyelmébe.

Végül a jövő gyűlés, helyéül a tölgyesi róm. kath. elemi népiskola lett kitűzve, mely után az elég érdekes, tanulságos és élvezetes gyűlés d. u. 1/23 órakor véget ért, s a tagok közös ebédre a Laurency féle vendéglőbe mentek.

Borka Lajos, főjegyző.

Iskolai ünnepély.

A csik-somlyói róm. kath. tanítóképző-intézet növendékeit az intézet védszentjének szent Czecciliának ünnepe alkalmából 1898. évi november hó 26-án (szombaton), délután 3 órakor az intézet helyiségében ünnepélyt rendeznek a következő tárgysorozattal: 1. Hymnus Szent Czecciliához, dallamát és zenéjét szerző P. Tima Dénes tanítóképzési tanár, férfi négyes, éneklő az ifjuság, harmoniumon kíséri Tankó Péter III. éves növ. 2. Alkalmi beszéd, tartja Zsögön Zoltán III. éves növendék. 3. Ima, Morzától (duett), éneklők Gál Mihály és György Béla III. éves növendékek, harmoniumon kíséri Fehér Dénes IV. éves növ., hegedűn kíséri: Nagy Árpád és Siklody Péter III. éves növ. 4. „Jövendölés” Petőfi Sándortól, szavalja Király István II. éves növ. 5. Az ifju vágya. (Soppr. sódó), éneklő Pap István I. éves növ., harmoniumon kíséri Gáspár Árpád III. éves növ., hegedűn kíséri Tankó Péter III. éves növ. 6. „Az éji harang” Ney Ferencztől, szavalja Nagy Árpád IV. éves növ. 7. Népdal, éneklő Ambrus Kálmán III. éves növ., cimbalmonon kíséri Lakatos Izra tanítóképzési tanár. 8. „Az özvegy és fia” Tompa Mihálytól, szavalja Fehér Dénes IV. éves növ. 9. Monolog, előadja Meisel Rezső IV. éves növ. 10. Népdalok, éneklő az ifjuság. Ezután is meghívja az érdeklődő közönséget az igazgatóság.

A csik-taploczai műkedvelő társulat folyó évi november hó 26-án (szombaton) az iskola alsó termében az orgona alap javára szineloadással összekötött táncestetélyt rendez, ez alkalommal szinre kerül Szigligeti Edénék: a „Czigány” című színműve 3 felvonásban. Zenevel, népdalokkal és tánczszal. Személyek: Várszegi, gazdag földes urfi — Imre Dósa, Kurta, nagygazda, agy-legény — ifj. Imre János, Gyuri, unokaöccse — ifj. Bótar Károly, Márton, parasztagda — Bálint János, Rebeka, felesége — Imre Jánosné, Évi, cunck leánya 1-ső férjétől — Csedő Etelka, Zsiga, cigány — Mihály Albert, Peti, Rózsi, gyermekei — Dávid Elek, Gergely Anna, Ferke, urasági gazda hajdu — Balás Tamás, Kisbíró — Boncz Antal, Sári, Panni, Erzsi, paraszt leányok — Pál Teréz, Holló Ilona, Bálint Anna, Kondorné — András Anna, Egy öreg — Vizi Lajos, Násznagy — Holló Bálint, 2 vőfély — Bálint Károly, Incze Bertalan. Paraszt nők és leányok, lakadalmas nép. Történet 1840-ben a két utolsó felvonás néhány hónappal később: Várszegi jóságán. Helyárak: I-ső sor (körzsek) 1 frt. II. sor (zártzsek) 80 kr. III. sor 60 kr. Állóhely 50 kr. Gyermekek 20 krajczár. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdete este pont 7 órakor. Jó borral és hideg étkekről gondoskodva lesz! Az érdekesnek ígérkező színi előadást olvasóink becses figyelmébe és pártfogásába.

Műkedvelői előadás. A csik-szentgyörgyi olvasókör folyó hó 26-án (szombaton) az iskola nagytermében színpadi diszleteinek beszerzésére a csik-szeredai zenekar közreműködésével zártkörű tánczvizsgálommal egybekötött műkedvelői előadást rendez. Előadatik: A falu rossza. Eredeti népszínmű, 3 felvonásban. Írta: Tóth E. A következő szerep osztással: Feledő Gáspár, gazdag fabusi földművelő — Márton Károly, Lajos, Boriska — Horod Jakab, Dometer Berta, Bákai Teresi, árva. Feledő G. gyámsága alatt — Mánya Julia, Göndör Sándor szolgálólegény — Puszkás Lajos, Fiuma Rózsi, menyecske — Márton Károlyné, Csapó, gazdaember — Darvas Ferencz, Csapóné Sulyokné, Tarisnyásné, — Györfal Berta, Márton Borbála, Koronka Emma, Egy öreg paraszt — Keresztés József, Megyei csendbíró — Keresztés József, Kónya, kántor-tanító — Beke József, Gonosz Pista, bakter — Kápebő Ferencz, Gonoszné — Csedő Borbála, Cserebogár Jóska, szőlőpásztor — Darvas Ferencz, Czenc, cigány primás — Füstös Sándor, Adus, vén cimbalmas — Péter Gyurika, A „makk hetes”, koresmáros — Beke József, Nejc — N. N. Jóska, béres — Füstös Sándor. Helyárak: I. hely 60 kr, II. hely 40 kr, állóhely 30 kr. Bál belépő díj: Személyjegy 50 kr, családijegy 1 frt 20 krajczár. Kezdete este 7 órakor. Etel- és italról gondoskodva van. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Budai Lajos rajztanítójelöltet a gyergyó-szentmiklósi államilag segélyezett polgári fiúiskolához segédi minőségben kinevezte.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Pildner Károly csik-szeredai kir. törvényszéki aljegyzőt a fehértemplomi kir. törvényszékhez helyezte át.

— **Esküvő.** Potoczki Pál csik-szeredai fiatal kereskedő e hó 20-án tartotta egybekelési ünnepélyét Csik-Szentimrén özvegy Jakab Alajosné szül. Potoczki Irma uraszonnyal nagy számu rokonok és jóbarátok jelenlétében. A polgári kötést plebániális templomban az egyházi áldás követte. Boldogság kísérfé frigyüket!

— **Eljegyzések.** Földes Béla kir. aljárásbíró eljegyezte Márton Ilonka kisaszonyt Márton Ferencz ny. járásbíró kedves leányát. Boldogságot kívánunk. — Farszádi Sándor Anna kisaszonyt Sándor Izák volt körjegyző kedves leányát eljegyezte Válló Sándor Gyetván.

— **Erzsébetfák Csik-Jenőfalván.** Istenben boldogult feledhetlen királynéknak emlékére Paláncz Sándor tanító halottak napján mise előtt 30 drb. diszfát ültetett ki tanítványaival, az iskolához előtti térre. — Külltetés előtt imát mondtattak a tanulókat az iskolába a királyné lelke üdvéért. Megható volt midőn az apró gyermekcsereg egy-két marok földet hintett a görögökbe helyezett fák tövére, e szavak kíséretében: „Nyugodjék békességben feledhetlen királynéknak Magyarországi védangyala.” A külltetett fáknak Erzsébet név adatott s egyuttal fogadtat tettek a növendékek, hogy a külltetett fákat a legnagyobb kegyeletben fogják mindig tartani.

— **Törvényhatósági bizottsági tagok választása.** A folyó év végén, a törvényszerű hat év leteltével a vármegyei törvényhatósági bizottságból kilépő tagok helyébe az újválasztásokat a bizottsági közgyűlés elrendelvé, annak megejtésére a megye alispánja valamennyi választó kerületben jövő december hó 5-ikét tűzte.

— **Halálozások.** Mezőy Imre Csik-Pricseton állomásos m. kir. pénzügyári szemléssz és neje Siklody Jóska Mariska nevű leánykaja 7

éves korában Csik-Gyimesen, hová iskolába volt adva e hó 6-án meghalt. A kis halottat f. hó 8-án helyezték örök nyugalomra nagy részvét mellett. — Kratochvíl József élete 65-ik, boldog házassága 40-ik évében, végelgyengülés következtében 1898. november 18-án elhunyt. Hült tetemeit Tusnádfürdőn, november hó 20-án d. u. 3 órakor adták át az örök nyugalomnak, lelkéért pedig az engesztelő szent mise áldozat november hó 21-én d. e. 10 órakor mutatott be. Nyugodjanak békében.

— **Gyász istentisztelet.** Szombaton e hó 19-én, vagyis Erzsébet napján Csik-Somlyón a szerzet nagytöplomban elhalt királynéknak lelki-üdvéért ünnepélyes gyász isteni tisztelet tartott, melyen az ottani tanítványok növendékei a tanár testülettel egyetemben résztvettek s egyuttal az előadások is szűneteltek.

— **Magyaros vacsora.** Ezen a czímen szolgáltat alkalmat az „Arany Csillag” vendéglőse városunk és vidéke intelligens társaságainak arra, hogy a folyó őszi és téli saison szombat napjain este kedélyes találkozóra összejöjjenek. Az első ily vacsora, pörkölt-estély elnevezéssel, az elmúlt szombaton, november 12-én tartott meg. A fiatalság és négy-öt család részvételével. A tágas nagyterem fele részében felterített asztalok mellett még javában folyt a malacz pörkölt, tehát uras csusza s többféle jó magyaros ételek lakmározása. Mialatt a fiatalság a terem másik felében tánczra perdült s folytatta azt éjfélig. A folyó hó 19-én, ő felsége Erzsébet királyné nevenapján érzett gyász miatt e szombati vacsorák sorozatában szünet volt, de annál nagyobb a készülődés a november 26-iki „Hal-estélyre”.

— **A gyergyói ifjak védnöke.** A budapesti egyetemén Gyergyóból is több ifju van, kik a tanév elején kört alakítottak. Egyik védnökül Lázár Menyhért gyergyó kerületi országgyűlési képviselőt kérték fel. Lázár Menyhért ki a tanuló ifjuságnak mindenkor lelkes pártfogója volt a védnökséget elfogadva, meleg hangon irt buzdító sorok kíséretében a körnek 100 frtot adományozott.

— **A gyergyó-remetei székely a királyné emlékéért.** Azt az általános és benső szeretetett, melylyel a magyarok viselteknek bold. Erzsébet királyné Ő Felsége iránt, a legszebben bizonyítja Molnár Mihály Gy. Remete-Eszenyőn lakó székely faragó ember azon elhatározása, hogy a bold. királyné emlékéztére egy emlékkövet farag. Magyar szívében fogamzott határozatát végre is hajtotta; mert az emlékkő már elkészült s felkerde a ditrói községi előjáróságot, hogy magáéva tevén az ügyet, a további eljárást vigye keresztül. Az előjáróság ahhoz értőket küldött ki az emlékkő megtekintésére. A szeretetnek ezen megnyilatkozásában az a legszebb, hogy a derék ember ingyen adja át az emlékkövet.

— **„Hallatlan kegyetlenség.”** F. hó 20-án este egy göröcsfalvi öreg embert homorodalmási Rigó József két társával a „nagyerdői” uton azon ürügy alatt, hogy elveszett 5 frtjukat ama szerencsétlen megkapta, megverték és ennek fejében a göröcsfalvi embert a mellett, hogy 5 frtot tőle elvettek, lábával saját székere után kötötték, s lovaira rávagdalva azok árkon, bokron keresztül hurcolták gazdájukat majdnem az ugynevezett „nagyvállig”, s ott a lovak, talán mert már fáradtak voltak, megállottak. Teftések a csendőrök előtt tett konok tagadásuk daczára Cs.-Szeredában, hova meszet szállítottak, burokra kerültek s az áldozat kórházba vitetett; ki ha ugyan meg él is, sokáig kell heverje a homorodalmási messzes emberek gyalázatos vandalizmusa által okozott sértéseket.

— **Áttérés.** Schäpfstein Bénéiam izraelita vallású kereskedő folyó hó 19-én d. e. a csik-gyimesi róm. kath. templomban a róm. kath. vallásra áttért. A keresztességben Baláz s nevet nyert. A keresztelési szertartást Boér János lelkész végezte. Keresztszülők voltak: Zakariás Zaki és eeje. Az áttérési szertartások elvégzése után a keresztszülők házánál vendégség volt.

KÖZGAZDASÁG ÉS IPAR.

Székely iparkamara teljes ülése

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara nov. 15-én d. u. 3 órán kezdve saját nagyüléstermében Tauszik B. Hugó kir. tanácsos elnökléte alatt rendes havi közgyűlést tartott. A kamara tagjai helyből és vidékről szép számmal jelentek meg; a többek között jelen volt Borszéký Soma ny. miniszteri oszt. tanácsos, kamarai levelező tag Budapestről, kit az elnök üdvözölvé a gyűlést megnyitotta.

Érdekeltséggel hallgatta a teljes ülés a következő elnöki közléseket:

A Romániába szállítandó ásványvizek román vegyész vegyelemzési bizonyítványával látandók el. Székely szempontból ez a bejelentés azért bir érdekeltséggel, mert a székelyföld kitűnő ásványvizei a romániai piacról nagyobb részt kiszorultak éppen amialt, hogy a kívánt romániai vegyelemzést a fürdő, illetve ásványviz tulajdonosok sok utánjárás, költsékezés daczára is nehezen, vagy éppen nem tudják megszerezni, mi miatt a külföldben keresett székely ásványvizek forgalomban óriási csökkenés állott be. Az esetről-esetre vegyelemzés alá bocsátott ásványvizekről néha egy-két évig is hallgat a román krónika. A kamara lépéseket tesz a vegyelemzés gyorsítása és az ásványviz tulajdonosok károsodásának megakadályozása czéljából.

Lehangoltságot okozott azon bejelentés, hogy

az 1863. óta fennálló Búkszádi üvegyár mostoha körülményei miatt üzemet beszüntette.

Igazán sajuálendő tény. A székelyföld amagy is gyenge gyáripára nagyobb támogatást igényél.

Az elnöki közlések után a 13 pontból álló tárgysorozat következett, melynek során elhatározatott, hogy a kereskedelemügyi miniszter által a kamarai titkárok bevonásával tervezett havonkénti anquetteken a kamarát Borszéký Soma levelező tag és Sz. Szakáts Péter titkár képviselék. Ezentul tehát alkalmuk lesz a hazai kamaráknak, hogy az orvoslandó bajokat közvetlen szóbeli tárgyaláson terjeszék a miniszter elé, minek kétségtelenül több haszna lesz, mint az írásbeli tárgyalásoknak.

A székely fiuk ismert elhelyezési akciója (mint lapunkban közelebbről ismertette-volt) újabb lendületet vett. Ezentul a székelyföldi szakiskolákba is helyeznek el tanulókat; tanoncokat csak elsőrendű műhelyek kapnak és a kamara a székely egylettel karöltve gondoskodni fog a tehetesebb székely ifjoknak magasabb ipari kiképzését elősegíteni. Hogy ennek mily jelentősége van, főlöszleges bővebben indokolni, ha tudjuk, hogy a székelyföld közigazdasági emelkedésének alapját csak a székely fiuk tömeges kiképzésével lehet megvetni.

A tárgysorozat végen élenk helyesléssel fogadtatott Tauszik B. Hugó elnök az indítványa, hogy Marosvásárhely szab. kir. város kereskedelmi iskolája érdekében, melyért évekkal ezelőtt tárgyalások voltak, de az ügy ellankadt — ismét vegye fel a kamara a harcot s tegyen lépéseket a lehető széles közben arra, hogy a polgári iskolánál kapcsolatban állami kereskedelmi iskola létesíttessék itt a székelyföld fővárosában, s ez által a kereskedelem iránt nagy hajlandósággal bíró székelységnek mód nyujtasék a kereskedelmi szakképzéség megszerzésére.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL*.)

A „Csiki Lapok” t. Szerkesztőségének Csik-Szereda.

Az alábbi szöveget kérem a „Csiki Lapok” legközelebbi számába felvenni. Gyergyó-Szentmiklós, 1898. november 18.

Tisztelettel:

K. P.

Mi illik? Mi nem illik?

(Adalék az illemszabályaihoz — ajánlva a busongók és örvendezők figyelmébe.)

Illik bárkinek részvét-könnyeket hullatni meghalt ismerőséért, de:

Nem illik egy községgel, sőt egy kerülettel — mely az elhunytak még létezéséről is adig tud — részvét könnyeket hullatlatni akarni.

Illik bárkinek örömkönnyeket hullatni Hymen rózsalánczával magát összekötő ismerősé felett, de:

Nem illik egy községgel, sőt egy kerülettel — mely a vőlegénynek még létezéséről is alig tud — örömkönnyeket hullatlatni akarni.

* Az e rovatban közöltéért az aláíró felelős.

Szerk.

FŐMUNKATÁRS GYERGYÓBAN:

V É R T E S L A J O S.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

GYÖRGYJAKAB MÁRTON.

Sz. 276/1898. vh.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csik-szeredai kir. törvényszék 1898. évi 3555. polg. számu végzése következtében dr. Molnár László ügyvéd által képviselt Koncz Ferencz és társai kézdi-vásárhelyi lakosok javára, káson-impéri ifj. Tima József ellen 130 frt 20 kr s jár. erejéig 1898. évi június hó 24-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 490 frt 70 kr-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 6 darab szarvasmarha, sertés, juhok, zindely, szekerek, ekeszerek, épületfák, ruházat, gyapju, házi posztó és gabona nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csikszentmártoni kir. járásbírószék 1898-ik évi v. 22/2. számu végzése folytán 130 frt 20 kr tőkekövetelés, ennek 1889. évi január hó 1-ső napjától járó 6%, kamatai és eddig összesen 19 frt 62 krban biróilag már megállapított költségek erejéig Káson-Impér községében leendő eszközzésére 1898. évi december hó 1-ső napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csik-Szentmártonon, 1898. évi november hó 15-ik napján.

Gondos István, kir. bírósági vjhajtó.

